

DOWODY W SĄDOWYM PROCESIE KARNYM

Andrzej Gaberle

BIBLIOTEKA SĄDOWA

Oficyna

a Wolters Kluwer business

DOWODY W SĄDOWYM PROCESIE KARNYM

W serii BIBLIOTEKA SĄDOWA ukazały się również:

Elementy pracy sędziego w sprawach karnych

Piotr Hofmański, Stanisław Zabłocki

Pisma sądowe w sprawach cywilnych

Bogdan Bładowski

Zażalenie w postępowaniu cywilnym

Bogdan Bładowski

Metodyka pracy sędziego cywilisty

Bogdan Bładowski

Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy

Andrzej Wróbel

DOWODY W SĄDOWYM PROCESIE KARNYM

Andrzej Gaberle

BIBLIOTEKA SĄDOWA

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Kraków 2007

Stan prawny na 31 października 2006 r.

Redakcja:
Dagmara Wachna

Redakcja serii:
Alicja Pollesch

Wydawca:
Marcin Skrabka

Skład, łamanie:
Jan Palacz, Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2007

ISBN: 978-83-7526-066-3

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Wydawnictw Książkowych i Czasopism Prawniczych
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (022) 535 80 00

Redakcja Książek
31-156 Kraków, ul. Zacisze 7
tel. (012) 630 46 00
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	17
Od autora	19
Rozdział pierwszy	
Zagadnienia wstępne.....	21
I. Podstawowe pojęcia z zakresu teorii dowodów	21
1. Dowody a cel procesu karnego.....	21
2. Szczególna rola postępowania sądowego.....	22
3. Przedmiot dowodzenia	23
4. Brak związania ocenami i ustaleniami innych sądów	24
5. Udowodnienie i uprawdopodobnienie.....	25
5.1. Pojęcie udowodnienia.....	25
5.2. Wymaganie uprawdopodobnienia	26
6. Fakt główny i fakty uboczne	27
7. Notoryjność.....	27
8. Domniemania prawne	29
8.1. Pojęcie domniemania i rodzaje domniemań prawnych	29
8.2. Domniemania prawne w praktyce.....	29
9. Domniemania faktyczne	31
9.1. Znaczenie domniemań faktycznych	31
9.2. Domniemanie rzetelności organów procesowych.....	32
9.3. Warunki prawidłowości domniemań faktycznych.....	32
9.4. Nieprawidłowe domniemania faktyczne.....	33
10. Ciężar dowodu	33
10.1. Ciężar dowodu w sensie materialnym i prakseologicznym.....	33
10.2. Obowiązek dowodzenia.....	34
10.3. Ciężar dowodu po stronie oskarżyciela.....	35
10.4. Ciężar dowodu po stronie oskarżonego.....	35
10.5. Bierność oskarżonego	37
10.6. Ciężar dowodzenia przedstawionej tezy	37
II. Pojęcie dowodu. Klasyfikacja dowodów.....	38
1. Pojęcie dowodu w znaczeniu ogólnym.....	38
2. Źródło dowodu a środek dowodowy.....	39

3.	Inne znaczenia słowa „dowód”	41
3.1.	Pojęcia używane w języku potocznym.....	41
3.2.	„Niewłaściwe” rozumienia słowa „dowód”	41
4.	Najczęstsze podziały dowodów	42
4.1.	Kryterium źródła dowodowego	42
4.2.	Kryterium treści środka dowodowego	42
4.3.	Kryterium sposobu utrwalenia dowodu	43
4.4.	Kryterium odległości od faktu dowodzonego.....	44
4.5.	Kryterium stosunku dowodu do faktu głównego	44
5.	Pojęcie poszlaki. Proces poszlakowy.....	44
5.1.	Poszlaka a proces poszlakowy.....	44
5.2.	Warunki prawidłowości orzekania w procesie poszlakowym.....	46
6.	Dowody naukowe.....	48
6.1.	Pojęcie dowodu naukowego.....	48
6.2.	Próby określania reguł wiarygodności dowodów	49

Rozdział drugi

Przeprowadzanie dowodów	52
I. Wprowadzanie dowodów do procesu	52
1. Postępowanie dowodowe a zasada prawdy materialnej	52
2. Złożenie wniosku dowodowego	53
2.1. Pojęcie wniosku dowodowego.....	53
2.2. Błędy związane ze składaniem wniosków dowodowych	54
3. Szczególne wymagania dotyczące wniosku dowodowego	55
3.1. Wymagania formalne.....	55
3.2. Sens wymagań dotyczących wniosku dowodowego.....	55
3.3. Dokładne wskazanie dowodu.....	55
3.4. Usuwanie błędów wniosku dowodowego.....	56
4. Dopuszczanie dowodów	57
4.1. Decyzja o dopuszczeniu dowodu.....	57
4.2. Upřednia ocena dowodu.....	57
4.3. Znaczenie cofnięcia wniosku dowodowego.....	58
5. Oddalenie wniosku dowodowego.....	58
5.1. Powody oddalenia wniosku dowodowego.....	58
5.2. Wyjątkowy charakter przepisu art. 170 § 1 k.p.k.....	59
5.3. Specyfika oddalenia wniosku dowodowego na podstawie art. 170 § 1 lub 2 k.p.k.....	60
5.4. Uzasadnianie oddalenia wniosku dowodowego.....	61
5.5. Błędne oddalenie wniosku dowodowego.....	61
6. Problem interpretacji art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k.	62
6.1. Późne złożenie wniosku dowodowego	62
6.2. Art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. jako samodzielna podstawa oddalenia wniosku dowodowego	64
6.3. Art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. a art. 170 § 2 k.p.k.....	65

7.	Wprowadzanie dowodów z urzędu	67
7.1.	Obowiązek inicjatywy dowodowej sądu	67
7.2.	Zaniechania w zakresie inicjatywy dowodowej	68
7.3.	Konsekwencje zaniechania inicjatywy dowodowej	69
7.4.	Ograniczenia inicjatywy dowodowej sądu	70
8.	Dopuszczanie dowodów w postępowaniu odwoławczym	71
8.1.	Brak szczególnej podstawy oddalenia wniosku w postępowaniu odwoławczym	71
8.2.	Dopuszczanie dowodów celem wyjaśnienia zasadności zarzutów	72
8.3.	Postępowanie dowodowe „co do istoty sprawy”	72
8.4.	Uzupełnienie postępowania dowodowego na rozprawie odwoławczej	73
8.5.	Rekwizycja sądowa	74
II.	Zasada bezpośredniości	76
1.	Pojęcie zasady bezpośredniości	76
1.1.	Treść i sens zasady bezpośredniości	76
1.2.	Zasada bezpośredniości a swobodna ocena dowodów	77
1.3.	Konsekwencje naruszenia zasady bezpośredniości	78
2.	Racje ograniczenia zasady bezpośredniości	79
2.1.	Przyczyny ograniczenia zasady bezpośredniości	79
2.2.	Wyjątki od zasady bezpośredniości a zasada prawdy materialnej	80
3.	Ogólne warunki ograniczenia zasady bezpośredniości	80
4.	Prawna relewantność protokołu	81
4.1.	Warunki prawnej relewantności protokołu	81
4.2.	Oryginał a kopia protokołu	82
4.3.	Odtwarzanie załączników do protokołu	82
4.4.	Protokół przesłuchania nieletniego	83
4.5.	Protokół przesłuchania obwinionego	84
4.6.	Warunek powstania protokołu „przesłuchania oskarżonego”	84
4.7.	Przesłuchanie oskarżonego w trybie art. 308 § 2 k.p.k.	85
4.8.	Czytelność protokołu	85
5.	Bezwzględny brak dowodu pierwotnego	86
5.1.	Protokół wyjaśnień zmarłego podejrzanego	86
5.2.	Protokół zeznań zmarłego świadka	86
6.	Niedostępność (względny brak) dowodu pierwotnego	87
6.1.	Wyczerpanie możliwości przeprowadzenia dowodu pierwotnego	87
6.2.	Znaczenie dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy	87
6.3.	Niestawiennictwo świadka	89
6.4.	Pobył świadka za granicą	90
6.5.	Odczytanie protokołów sporządzonych przez organy państw obcych	91

6.6.	Odczytanie protokołu sporządzonego w trybie rekwizycji sądowej.....	92
6.7.	Niestawiennictwo świadka a art. 396 § 2 k.p.k.	93
7.	Sprawdzenie lub uzupełnienie dowodu pierwotnego.....	94
7.1.	„Odmienne” wyjaśnienia lub zeznania	94
7.2.	Odmienność a sprzeczność wypowiedzi	94
7.3.	Pozorne dylematy.....	96
7.4.	Zmiana roli procesowej ze świadka na oskarżonego.....	96
7.5.	Problem załączników do protokołu.....	97
7.6.	Protokół jako dowód złożenia fałszywych zeznań.....	97
7.7.	Podwójna rola świadka „ze słuchu”	98
8.	Potrzeba uproszczenia postępowania.....	99
8.1.	Niewzywanie świadków na rozprawę	99
8.2.	Istotność zeznań a niewzywanie świadków na rozprawę	100
8.3.	Zasada bezpośredniości a odroczenie rozprawy	101
8.4.	Zasada bezpośredniości a przerwa w rozprawie	103
8.5.	Wydanie wyroku w trybie art. 387 k.p.k.....	104
8.6.	Wyrok nakazowy	106
9.	Potrzeba ochrony uzasadnionego interesu (konflikt interesów).....	107
9.1.	Art. 185a k.p.k. i art. 185b k.p.k.....	107
9.2.	Anonimizacja świadka.....	108
9.3.	Art. 394 § 4 k.p.k. a art. 391 § 1 k.p.k.....	109
10.	Ograniczenie zasady bezpośredniości w postępowaniu odwoławczym.....	110

Rozdział trzeci

Źródła dowodowe	112
I. Oskarżony	112
1. Oskarżony jako źródło dowodu	112
1.1. Dwojaka rola oskarżonego jako źródła dowodu.....	112
1.2. Pojęcie wyjaśnień oskarżonego.....	113
1.3. Wyjaśnienia pisemne	114
1.4. „Ostatnie słowo” oskarżonego	115
2. Wyjaśnienia oskarżonego a prawo do obrony	116
2.1. Dwie funkcje wyjaśnień oskarżonego	116
2.2. Konsekwencje „prawa do milczenia”	117
2.3. Krytyczna ocena wyjaśnień.....	118
2.4. Granice realizacji prawa do obrony.....	118
2.5. Wyjaśnienia „wykrętne” a „matactwo”	119
2.6. Cel fałszywych wyjaśnień a odpowiedzialność karna za ich treść.....	120
2.7. Obrona „kłamliwa” a wymiar kary.....	120
2.8. Prawo do obrony a odszkodowanie za niesłuszne skazanie.....	121
3. Pomówienie.....	121
3.1. Pojęcie pomówienia	121

3.2.	Ocena pomówienia	122
3.3.	Błędy w ocenie pomówienia.....	123
4.	Przyznanie się do winy	123
4.1.	Przyznanie się jako przesłanka stosowania art. 388 k.p.k.....	123
4.2.	Przyznanie się a brak wątpliwości co do okoliczności popelnienia przestępstwa	124
4.3.	Dowodowe podstawy stosowania art. 335 § 1 k.p.k. i art. 387 § 1 k.p.k.	125
4.4.	Przyznanie się a warunkowe umorzenie postępowania na posiedzeniu	126
4.5.	Zakres wyjaśnień a stosowanie art. 60 § 3 k.k.....	128
4.6.	Moment ujawnienia informacji wymaganych do zastosowania art. 60 § 3 k.k.	129
4.7.	Stosowanie art. 60 § 3 k.k. a postawa sprawcy	129
4.8.	Znaczenie przepisu art. 540a pkt 1 k.p.k. dla stosowania art. 60 § 3 k.k.	130
4.9.	Motywacja przyznania się a wymiar kary.....	132
4.10.	Problem „zachęcania” do przyznania się	133
4.11.	Ocena wyjaśnień oskarżonego o ograniczonej poczytalności.....	133
5.	Oskarżony jako obiekt oględzin lub badań	134
5.1.	Rodzaje oględzin lub badań oskarżonego.....	134
5.2.	Brak obowiązku oskarżonego aktywnego uczestniczenia w czynnościach.....	134
5.3.	Rozpoznanie głosu	135
5.4.	Badania psychologiczne	136
II.	Świadkowie	136
1.	Świadek jako osoba dostarczająca zeznań.....	136
1.1.	Świadek w sensie procesowym oraz potocznym.....	136
1.2.	Okoliczności uwzględniane przy ocenie zeznań.....	137
1.3.	Przesłuchanie nieletniego	138
1.4.	Stres w chwili zdarzenia a ocena zeznań	139
1.5.	Świadek-pokrzywdzony.....	139
1.6.	Upředzenie o odpowiedzialności za fałszywe zeznania	140
1.7.	Znaczenie obecności świadka przy przesłuchiwanie innych świadków.....	140
1.8.	„Rozpytanie” a przesłuchanie świadka	141
2.	Szczególne rodzaje przesłuchania.....	141
2.1.	Okazanie jako szczególny rodzaj przesłuchania.....	141
2.2.	Niedopuszczalność sugestii przy okazaniu	142
2.3.	Okazanie pośrednie	143
2.4.	Konfrontacja	144
2.5.	Inne szczególne rodzaje przesłuchania	145
3.	Świadek anonimowy.....	145
3.1.	Podstawy anonimizacji.....	145
3.2.	Zakres anonimizacji	146

3.3.	Konsekwencje niebezpieczeństwa „deanimacji” świadka	147
3.4.	Niejasność statusu świadka anonimowego	148
3.5.	Świadek anonimowy a prawo do obrony	149
3.6.	Obecność oskarżonego przy przesłuchaniu świadka anonimowego	150
3.7.	Warunki przesłuchania świadka anonimowego	152
3.8.	„Moc dowodowa” zeznań świadka anonimowego	153
3.9.	Uzasadnienie postanowienia o anonimizacji	154
3.10.	Odtajnienie zeznań świadka anonimowego	155
3.11.	Umiarkowanie w stosowaniu instytucji świadka anonimowego.....	155
4.	Świadek koronny	156
4.1.	Warunki pozytywne przyznania statusu świadka koronnego	156
4.2.	Warunki negatywne przyznania statusu świadka koronnego	156
4.3.	Tryb przyznawania statusu świadka koronnego.....	157
4.4.	Udział obrońcy w postępowaniu o nadanie statusu świadka koronnego	158
4.5.	Przyznanie statusu świadka koronnego a właściwość sądu	158
4.6.	Obowiązek złożenia wyczerpujących zeznań.....	159
4.7.	Wyłączenie karalności czynów świadka koronnego	160
4.8.	Odpowiedzialność karna świadka koronnego	161
4.9.	Ujawnienie okoliczności powodujących utratę statusu świadka koronnego.....	162
4.10.	Ocena zeznań świadka koronnego	164
III.	Biegli.....	164
1.	Podstawa powołania biegłego	164
1.1.	Okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy	164
1.2.	Zagadnienie „wiadomości specjalnych”	165
1.3.	Kwestia kwalifikacji biegłych	166
1.4.	Wiadomości specjalne a poziom wiedzy organu procesowego	168
1.5.	Brak swobody w wyborze biegłego określonej specjalności.....	168
1.6.	Sytuacje wymagające powołania biegłego	169
1.7.	Przypadki zbędnego powoływania biegłego.....	179
1.8.	Powoływanie biegłego psychologa w sprawach o przestępstwo z art. 148 § 4 k.k.	171
1.9.	Powoływanie biegłych psychiatrów w sprawach o przestępstwo z art. 148 § 4 k.k.	172
1.10.	Ustalanie stanu „usprawiedliwionego okolicznościami”	173
1.11.	Niedopuszczalność zastępowania opinii biegłego	174
2.	Wyłączenie biegłego	174
2.1.	Ogólne przyczyny wyłączenia biegłego.....	174
2.2.	Wyłączenie na podstawie art. 202 § 3 k.p.k.	176
2.3.	Warunek obiektywizmu biegłego	176
2.4.	Procesowe konsekwencje wyłączenia biegłego.....	178
3.	Forma i zakres opinii biegłych	179
3.1.	Postanowienie o powołaniu biegłego.....	179

3.2.	Wskazanie przedmiotu opinii a autonomia biegłych	180
3.3.	Części składowe opinii biegłych	182
3.4.	Niedopuszczalność wypowiedzi na temat winy oskarżonego.....	182
3.5.	Opinie kompleksowe i kolektywne.....	183
3.6.	Znaczenie podpisu pod opinią.....	184
4.	Biegli psychiatrzy	185
4.1.	Przedmiot opinii biegłych psychiatrów	185
4.2.	Podstawa powołania biegłych psychiatrów	186
4.3.	Wypadki „uzasadnionej wątpliwości co do poczytalności”	188
4.4.	Opiniowanie w wypadkach nadużywania alkoholu	189
4.5.	Opinia wspólna czy oddzielna.....	190
4.6.	Opinia biegłych psychiatrów a opiniowanie przez biegłych innych specjalności.....	191
4.7.	Opiniowanie przed orzeczeniem środka zabezpieczającego.....	193
4.8.	Obserwacja w zakładzie leczniczym.....	193
4.9.	Opinie psychiatryczne w postępowaniu wykonawczym	194
4.10.	Charakter pobytu w zakładzie leczniczym	195
4.11.	Uzasadniona wątpliwość co do poczytalności a obrona obligatoryjna	196
4.12.	Znaczenie stopnia ograniczenia poczytalności	197
5.	Kontrola opinii biegłego.....	198
5.1.	Kryteria oceny opinii biegłego	198
5.2.	Opinia „niejasna” lub „niepełna”	199
5.3.	Typowe błędy opinii.....	200
5.4.	Zapewnienie warunków do wydania opinii	201
5.5.	Obowiązek dążenia do usunięcia wad opinii.....	201
5.6.	Powołanie nowych biegłych	201
5.7.	Ocena opinii a podmiot, który ją wystawił.....	202
5.8.	Podstawa prawna zasięgnięcia kolejnej opinii	203
6.	Przesłuchanie świadka z udziałem biegłego	204
6.1.	Podstawy wezwania biegłego.....	204
6.2.	Obowiązek czy uprawnienie do wezwania biegłego.....	205
6.3.	Świadek uzależniony od narkotyków.....	206
6.4.	Przesłuchanie nieletniego świadka.....	206
6.5.	Procesowe znaczenie i zakres opinii biegłego przy stosowaniu art. 192 § 2 k.p.k.....	207
6.6.	Badania stanu psychiki świadka a stosowanie art. 192 § 2 k.p.k.	208
7.	Opinia pozaprosowa („prywatna”).....	209
7.1.	Niedopuszczalność dopuszczenia opinii prywatnej jako dowodu	209
7.2.	Możliwości wykorzystania opinii prywatnej.....	209
8.	Między biegłym a świadkiem	210
8.1.	Cele wywiadu środowiskowego	210
8.2.	Osoby uprawnione do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.....	212
8.3.	Przeprowadzenie wywiadu.....	212

8.4. Potrzeba przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.....	213
8.5. Pozycja procesowa specjalisty	214
8.6. Pozycja procesowa tłumacza	214
8.7. Osoba „niewładająca językiem polskim”	215
8.8. Wyłączenie tłumacza.....	215
8.9. Tłumaczenie pośrednie	216
8.10. Gwarancyjna funkcja tłumacza.....	217
IV. Dowody rzeczowe	217
1. Oględziny jako sposób przeprowadzania dowodów rzeczowych.....	217
1.1. Pojęcie i podział dowodów rzeczowych.....	217
1.2. Rodzaje oględzin	218
1.3. Przeprowadzanie oględzin	218
1.4. Dowód z dokumentu.....	219
2. Eksperyment procesowy.....	220
2.1. Eksperyment rzeczoznawczy a procesowy.....	220
2.2. Podmioty przeprowadzające eksperyment.....	221
2.3. Formy eksperymentu.....	221
2.4. Obowiązek przeprowadzenia eksperymentu	222
2.5. Wynik eksperymentu.....	222
3. Postępowanie z dowodami rzeczowymi.....	223
3.1. Zabezpieczenie dowodów rzeczowych.....	223
3.2. Postępowanie z przedmiotami wydanyymi lub znalezionymi.....	224
3.3. Nakaz zwrotu przedmiotów zbędnych.....	225
3.4. Osoba uprawniona do odebrania rzeczy.....	226
3.5. Złożenie rzeczy do depozytu sądowego	227
3.6. Oddanie rzeczy na przechowanie	227
3.7. Orzeczenie o przepadku	228
3.8. Postępowanie z przedmiotami wymagającymi szczególnego traktowania.....	229
3.9. Postępowanie z dowodami elektronicznymi.....	231

Rozdział czwarty

Dokonywanie ustaleń faktycznych.....	233
I. Zasada swobodnej oceny dowodów	233
1. Zakres swobodnej oceny	233
1.1. Ocena uprzednia i ocena następcza	233
1.2. Związanie sądu prawomocnymi rozstrzygnięciami.....	234
1.3. Zakres związania prawomocnymi rozstrzygnięciami.....	235
2. Pojęcie swobodnej oceny dowodów	236
2.1. Przeciwstawienie oceny swobodnej ocenie prawnej	236
2.2. Swobodna ocena dowodów jako metoda dochodzenia do przekonania o wiarygodności dowodów	237
3. Warunki braku dowolności ocen.....	238
3.1. Obowiązek uwzględnienia wszystkich przeprowadzonych dowodów	238

3.2.	Dwa wymiary związania przeprowadzonymi dowodami.....	239
3.3.	Związanie treścią dowodów	241
3.4.	Respektowanie zasad poprawnego myślenia.....	241
3.5.	Wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego	242
3.6.	Wnioskowanie przy odwołaniu się do zasad doświadczenia życiowego	242
3.7.	Swobodna ocena dowodów a zarzuty stron procesowych	243
4.	Swobodna ocena dowodów w postępowaniu odwoławczym.....	244
4.1.	Ochrona ocen sądu pierwszej instancji.....	244
4.2.	Warunki dopuszczalności zmiany oceny sądu pierwszej instancji.....	244
4.3.	Braki uzasadnienia a ocena dowodów przez sąd pierwszej instancji	246
4.4.	Braki uzasadnienia jako powód uchylenia orzeczenia	246
4.5.	Uzupełnienie przewodu sądowego	247
4.6.	Znaczenie wskazań sądu odwoławczego.....	248
4.7.	Zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. w postępowaniu kasacyjnym	248
5.	Stosowanie zasady swobodnej oceny dowodów	249
5.1.	Wykluczenie zasady legalnej oceny dowodów	249
5.2.	Problem „częściowej wiarygodności” dowodów	250
5.3.	Relacje między dowodami.....	251
5.4.	Błędy w ocenie dowodów.....	252
5.5.	Wskazania co do oceny dowodów.....	253
5.6.	Ocena opinii biegłego	254
5.7.	Równoważność ocenianych dowodów	255
5.8.	Swobodna ocena dowodów a zasada bezpośredniości	256
II.	Zasada <i>in dubio pro reo</i>	258
1.	Pojęcie i zakres zasady <i>in dubio pro reo</i>	258
1.1.	Zasada <i>in dubio pro reo</i> jako konsekwencja domniemania niewinności.....	258
1.2.	Zasada <i>in dubio pro reo</i> przy rozstrzyganiu zagadnień prawnych.....	259
1.3.	Zakres stosowania zasady <i>in dubio pro reo</i>	259
1.4.	Zakaz dokonywania ustaleń alternatywnych	259
2.	Przesłanki stosowania art. 5 § 2 k.p.k.	260
2.1.	Nieusuwalność wątpliwości	260
2.2.	Zasada swobodnej oceny dowodów a zasada <i>in dubio pro reo</i>	261
2.3.	Znaczenie wad dowodów obciążających oraz odciążających	262
2.4.	Wątpliwości sądu jako warunek stosowania zasady <i>in dubio pro reo</i>	262
2.5.	Prawo sądu do wątpliwości	263
2.6.	Brak znaczenia wątpliwości strony	264
3.	Zasada <i>in dubio pro reo</i> a postępowanie odwoławcze.....	265
3.1.	Kwestia wątpliwości sądu drugiej instancji.....	265
3.2.	Konieczność wyjaśnienia przez sąd pierwszej instancji powodów wątpliwości.....	267
3.3.	Stosowanie zasady <i>in dubio pro reo</i> przez sąd drugiej instancji.....	267

Rozdział piąty

Zakazy dowodowe	269
I. Zagadnienia ogólne	269
1. Pojęcie zakazów dowodowych.....	269
1.1. Różnicowane konsekwencje zakazów dowodowych.....	269
1.2. Zakazy dowodowe a zakres dopuszczalnych czynności dowodowych.....	270
1.3. Naruszenie zakazu dowodowego jako uchybienie procesowe.....	271
1.4. Zakazy dowodowe a postępowanie w sprawach nieletnich	272
2. Podział zakazów dowodowych	273
2.1. Kryterium podziału.....	273
2.2. Zakazy wykorzystania określonych źródeł dowodowych.....	273
2.3. Zakazy wykorzystania środków dowodowych.....	274
2.4. Zakazy dowodzenia określonych faktów.....	274
II. Prawo odmowy zeznań	275
1. Prawo odmowy zeznań a inne dotyczące zeznań zakazy dowodowe.....	275
1.1. Podmiotowy zakres prawa odmowy zeznań.....	275
1.2. Prawo odmowy zeznań a zwolnienie z obowiązku zeznawania.....	276
1.3. Prawo odmowy zeznań a prawo uchylenia się od odpowiedzi.....	277
1.4. „Swobodne wypowiedzenie się” a stosowanie art. 183 § 1 k.p.k.	279
1.5. Zakaz przesłuchiwania osób chronionych immunitetem dyplomatycznym lub konsularnym	281
2. Prawo odmowy zeznań ze względu na tajemnicę służbową lub zawodową.....	281
2.1. Zwalnianie z obowiązku zachowania tajemnicy. Kategorie osób zwalnianych z tego obowiązku	281
2.2. Tajemnica zawodowa adwokata oraz radcy prawnego	283
2.3. Tajemnica zawodowa notariusza	284
2.4. Zakres tajemnicy zawodowej dziennikarza.....	285
2.5. Problem uchylenia tajemnicy dziennikarskiej.....	286
2.6. Tajemnica zawodowa lekarza	287
2.7. Inne przypadki tajemnicy zawodowej	288
3. Prawo osoby najbliższej do odmowy zeznań.....	289
3.1. Krąg osób najbliższych	289
3.2. Pozostawanie z oskarżonym we wspólnym pożyciu	290
3.3. Prawo odmowy zeznań w wypadku małoletniego.....	291
3.4. Prawo odmowy zeznań w procesie złożonym podmiotowo.....	293
3.5. Niedopuszczalność ustalania powodu odmowy zeznań	294
3.6. Obowiązek pouczenia o prawie odmowy zeznań.....	295
3.7. Niemożność przesłuchania na rozprawie uprawnionego do odmowy zeznań.....	295
3.8. Wykładnia art. 387 § 4 k.p.k.	297
3.9. Niedopuszczalność odczytania zeznań świadków odmawiających zeznań przed sądem	297

4.	Prawo odmowy zeznań na podstawie art. 182 § 3 k.p.k. albo art. 416 § 3 k.p.k.....	297
4.1.	Warunki odmowy zeznań na podstawie art. 182 § 3 k.p.k.	297
4.2.	Wyłączenie sprawy do odrębnego rozpoznania	298
4.3.	Art. 182 § 3 k.p.k. a postępowanie w sprawach nieletnich	299
4.4.	Art. 182 § 3 k.p.k. w postępowaniu przed sejmową komisją śledczą	300
4.5.	Prawo odmowy zeznań na podstawie art. 416 § 3 k.p.k.	300
5.	Konsekwencje skorzystania z prawa odmowy zeznań	301
5.1.	Zakaz odtwarzania zeznań	301
5.2.	Kwestia czasowego ograniczenia prawa odmowy zeznań	301
5.3.	Pojęcie „poprzednio złożone zeznanie”	302
5.4.	Zakres zakazu ujawniania informacji dotyczących odmawiającego zeznań	303
5.5.	Odtwarzanie wypowiedzi niebędących zeznaniami	303
5.6.	Trwałość odmowy zeznań przed sądem po śmierci świadka	303
5.7.	Art. 182 § 3 k.p.k. a art. 391 § 2 k.p.k.	304
III.	Zakazy dowodowe wymienione w art. 171 § 5 i 7 k.p.k.	304
1.	Wyłączenie swobody wypowiedzi.....	304
1.1.	Zakres pojęcia „wyłączenie swobody wypowiedzi”	304
1.2.	Formy działania wyłączającego swobodę wypowiedzi	305
1.3.	Funkcjonariusz Policji jako protokolant przesłuchania.....	306
1.4.	„Spontaniczność wyjaśnień” a swoboda wypowiedzi.....	307
1.5.	Podstęp w toku przesłuchania	307
1.6.	Informowanie oskarżonego w toku przesłuchania o treści przepisów prawnych.....	308
1.7.	Zakaz stosowania środków chemicznych	309
1.8.	Przesłuchanie osoby pozostającej pod wpływem alkoholu	310
1.9.	Stan głodu narkotycznego a wyłączenie swobody wypowiedzi.....	311
1.10.	Uprawdopodobnienie wyłączenia swobody wypowiedzi.....	312
1.11.	Wyłączenie swobody wypowiedzi a ocena dowodu.....	313
1.12.	Problem eliminacji niedopuszczalnego dowodu	314
2.	Stosowanie hipnozy oraz poligrafu w związku z przesłuchaniem	315
2.1.	Odblokowywanie pamięci przy pomocy hipnozy	315
2.2.	Hipnoza w ramach badań prowadzonych przez biegłego.....	316
2.3.	Związek badania poligraficznego z przesłuchaniem	317
2.4.	Warunki poprawności badania poligraficznego.....	318
2.5.	Art. 199a k.p.k.	320
IV.	Zakaz zastępowania wyjaśnień lub zeznań	329
1.	Pojęcie pism, zapisków i notatek urzędowych.....	320
2.	Notatka a protokół przesłuchania	321
3.	Pisma, zapiski lub notatki jako dowody.....	322
4.	Pisma, zapiski lub notatki obok dowodów z wyjaśnień lub zeznań.....	323
5.	Art. 174 k.p.k. a zakaz z art. 393 § 1 zdanie drugie k.p.k.	324
6.	„Wywiad” ze sprawcą na miejscu zdarzenia.....	325